

Változás a jogtanácsosi képviselet megítélése kapcsán az iparjogvédelmi hatósági eljárásokban

Felhívjuk ügyfeleink figyelmét, hogy a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH, Hivatal) – a hatályos jogszabályi rendelkezésekkel összhangban – **2014. augusztus 1-jétől megváltoztatja**, és minden iparjogvédelmi hatósági és lajstromvezetési ügyben **egységesíti a jogtanácsosi képviselettel kapcsolatban követett gyakorlatát**.

A gyakorlat felülvizsgálatának indoka, hogy a SZTNH előtti iparjogvédelmi eljárásokban egyre több alkalommal fordul elő, hogy **szabadalmi ügyvivői társasággal** munkaviszonyban álló jogászok **jogtanácsosi igazolványukkal** kívánják igazolni azt, hogy jogosultak a szabadalmi ügyvivői társaság részére adott meghatalmazás alapján **harmadik személyek** (jellemzően gazdasági társaságok) **képviselésére** a SZTNH előtt. Emellett előfordul olyan eset is, amikor egy **szabadalmi ügyvivői társasággal**, mint gazdasági társasággal **tagsági viszonyban** álló, jogi végzettségű, **sem ügyvédi, sem jogtanácsosi igazolvánnyal nem rendelkező** személy kíván eljárni a SZTNH előtt harmadik fél képviselésében.

A jogtanácsosok tevékenységét *a jogtanácsosi tevékenységről szóló 1983. évi 3. törvényerejű rendelet* (a továbbiakban: Tvr.), valamint az annak *végrehajtásáról szóló 7/1983. (VIII. 25.) IM rendelet* (a továbbiakban: Vhr.) szabályozza. Jogtanácsos jogi tevékenységet kizárólag a Tvr. 2. §-a (1) bekezdésének *amunkaviszonyban vagy **tagsági viszonyban** fejthet ki. A taxatív felsorolás egyértelművé teszi, hogy jogtanácsos kizárólag szabadalmi ügyvivői társaság, mint gazdasági társaság keretében (munkaviszonyban vagy tagsági viszonyban) működhet, erre *szabadalmi ügyvivői* vagy *ügyvédi iroda keretében nincs lehetőség*. A szabadalmi ügyvivői társaságban folytatott ügyvivői tevékenységre *a szabadalmi ügyvivőkről szóló 1995. évi XXXII. törvény* tartalmaz részletes szabályokat. A Tvr. 3. §-ának (1) bekezdése szerint jogtanácsos az lehet, akit a törvényszék által vezetett jogtanácsosi névjegyzékbe bejegyeztek, a Vhr. 6. §-ának (1) bekezdése szerint pedig a névjegyzékbe bejegyzett jogtanácsos jogi képviseletet csak jogtanácsosi igazolvány alapján láthat el. A jogtanácsosi igazolványban azokat a szervezeteket kell feltüntetni, amelyeknél a jogtanácsos jogi tevékenységet folytat, illetve a jogtanácsos képviseleti jogosultságát a jogtanácsosi igazolvány tanúsítja [Vhr. 12. § (1) bek.].*

A jogtanácsosi tevékenység **megbízási jogviszony** alapján történő ellátása kapcsán a Tvr. egyrészt főszabályként rögzíti, hogy a jogtanácsos jogi tevékenység ellátására **magánszemélytől megbízást nem fogadhat el**. E szabályokat a Vhr. 16. §-ának (1) bekezdése egészíti ki, amelynek értelmében a Tvr. 2. §-a (1) bekezdésének *aa különleges szakismeretet igénylő ügyben eseti megbízást adhat más, a pontban felsorolt szervezet **jogtanácsosának**. Jogtanácsosi tevékenység megbízás keretében történő ellátására kizárólag ebben az egy esetben van lehetőség. A különleges szakismeret csak olyan ügyre vonatkozhat, amelyet az adott szervezetnél dolgozó jogtanácsos – az ügy ellátáshoz szükséges speciális szakmai ismeretek hiánya miatt – nem tud ellátni. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy az ilyen megbízás is csak*

eseti jellegű (nem általános, gyakori, tartós, netán üzletvitelszerű) lehet és csak meghatározott, különleges szakértelmet igénylő ügy ellátására, továbbá egy meghatározott jogtanácsos személy meghatalmazására vonatkozhat (tehát nem szólhat pl. egy szervezet, egy ügyvédi vagy egy szabadalmi ügyvivői iroda számára). A Vhr. 14. §-a lehetővé teszi azt is, hogy a jogi képviselet ellátásában **átmenetileg akadályozott jogtanácsos a helyettesítésére** bármely más szervezet jogtanácsosának [...] **eseti meghatalmazást** adhasson (emellett ugyancsak eseti jellegű és feltételhez kötött a képviselt szerv dolgozójának meghatalmazás alapján történő képviselete).

Bár az iparjogvédelmi törvények hivatásos képviseletre vonatkozó szabályai szerint az ügyvédi irodának, a szabadalmi ügyvivői irodának vagy a szabadalmi ügyvivői társaságnak adott meghatalmazást bármely olyan személy meghatalmazásának kell tekinteni, aki igazolja, hogy *az iroda vagy a társaság keretében működik*, ez a szabály nem alkalmazható kiterjesztően: az csak a szabadalmi ügyvivőkre, az ügyvédekre és a jogtanácsosokra vonatkozó jogszabályokkal összhangban értelmezhető.

Az iparjogvédelmi törvények előírása, miszerint az ügyfél kötelező képviselet esetén szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet köteles megbízni, eleve kizárják a jogtanácsos általi képviselet lehetőségét. A képviseleti kényszer körén kívüli esetekben pedig azok a szabályok, amelyek szerint a szabadalmi ügyvivőnek, szabadalmi ügyvivői irodának vagy társaságnak, egyéni ügyvédnek vagy ügyvédi irodának adott meghatalmazás esetén csak az egyéni ügyvivő vagy ügyvéd, a tag vagy az általuk alkalmazott ügyvivő vagy ügyvéd (illetve jelöltek) jogosultak a meghatalmazás keretei között eljárni iparjogvédelmi ügyben, valamint a jogtanácsosi tevékenység végzésére vonatkozó jogszabályi előírások és a kialakult bírói gyakorlat arra engednek következtetni, hogy az iparjogvédelmi törvényeinkben meghatározott személyi körbe a jogtanácsosok nem, csak a Szüt. és az Ütv. által felsorolt és fent felsorolt személyek tartoznak. Ebből következően a jogtanácsos nem tekinthető olyannak, mint aki az iroda vagy a társaság keretében működik.

Mindezek alapján **2014. augusztus 1-jétől** az SZTNH a jogtanácsosok Hivatal előtti, iparjogvédelmi hatósági ügyben történő eljárására vonatkozóan **egységesen az alábbi gyakorlatot követi:**

- A) A **jogtanácsos eljárhat** a SZTNH előtt annak a külföldinek nem minősülő **szervezetnek a képviseletében, amelynél munkaviszonyban áll** vagy **amelynek tagja**, ha ez a szervezet ilyenként *feltüntetésre került a jogtanácsosi igazolványában*. Ekkor a jogtanácsos külön meghatalmazás nélkül, jogtanácsosi igazolványával igazolhatja képviseleti jogát.
- B) Jogellenesnek minősül, ha a hivatásos képviselet ellátásával foglalkozó szervezet (pl. szabadalmi ügyvivői társaság) alkalmazásában álló **jogtanácsos** külföldinek nem minősülő **harmadik személy által a jogtanácsos munkaadója számára kiállított meghatalmazás alapján** kíván eljárni a SZTNH előtt – akár az írásbeli eljárás, akár a tárgyalás során. A főszabály szerint a jogtanácsos csak annak a

szervezetnek a képviseletére jogosult, amellyel munkaviszonyban vagy tagsági viszonyban áll. [A C) pontban írt kivételnek erre az esetre történő alkalmazására azért nincs lehetőség, mert a meghatalmazásban nem a jogtanácsos, hanem a munkáltatója szerepel meghatalmazottként.]

Tekintettel arra, hogy ilyen esetben a jogtanácsos nem tudja igazolni az ügyféltől (harmadik személytől) származó képviseleti jogosultságát az erre irányuló hiánypótlás ellenére sem [Ket. 40. § (2) és (4) bek.], a Hivatal visszautasítja a jogtanácsos eljárását. A meghatalmazott eljárásának visszautasítása esetén a Hivatal az ügyféllel személyesen kapcsolatot tartva folytatja az eljárást mindaddig, amíg ő nem gondoskodik megfelelően igazolt képviseletről.

- C) Amennyiben egy **jogtanácsos e minőségében** külföldinek nem minősülő személytől származó, a **saját nevére szóló eseti megbízás (vagy meghatalmazás) és jogtanácsosi igazolványa** felmutatásával kíván eljárni a SZTNH előtt, úgy azt kell vizsgálni, hogy az az ügy, amelyben harmadik személyt kíván képviselni, igényel-e különleges szakértelmet [amely indokolhatja a Vhr. 16. §-ának (1) bekezdésében foglalt kivétel alkalmazását] vagy eljárására a jogi képviselet ellátásában átmenetileg akadályozott jogtanácsos helyettesítése céljából kerül-e sor.

A különleges szakértelemre való hivatkozás esetén is helye van a **jogtanácsosi képviselet visszautasításának**, tekintettel arra, hogy a jogtanácsosi munkakörrel együtt járó feladatok csak az iroda működésével kapcsolatos feladatokra korlátozódnak, és nem terjednek ki a szabadalmi ügyvivői társaság mindennapi tevékenységi körébe tartozó, ügyfelek számára teljesített, iparjogvédelmi szakértelmet igénylő (egyébként ügyvéd, ügyvivő tagjai, alkalmazottai által végzett) feladatokra. Iparjogvédelmi kérdésekben ezért nem fogadható el a harmadik személytől származó meghatalmazás – még akkor sem, ha a meghatalmazó szervezeti jellege szerint egyébként ilyen adható lenne – a különleges szakértelemre való hivatkozással (ilyen ügyben az iroda erre a feladatra alkalmazott munkavállalójának kellene eljárnia). Ilyen esetben ugyanis a jogtanácsos tevékenysége nem az iroda saját – akár iparjogvédelmi, akár más jogág által szabályozott – jogi ügyei intézésére, hanem visszaélészerűen arra irányul, hogy más gazdálkodó szervezetek számára fejtsen ki iparjogvédelmi szakértelmet igénylő képviseleti feladatokat.

Amennyiben a jogi képviselet *ellátásában átmenetileg akadályozott jogtanácsos helyettesítése céljából* kerül sor az eljárásra, úgy a **SZTNH elfogadhatja** a jogtanácsos eljárását, azonban erre szintén csak kivételesen, más jogtanácsostól kapott meghatalmazás alapján van lehetőség, és csak olyan szervezet képviseletére jogosít, amelynél a meghatalmazó jogtanácsos munkaviszonyban vagy tagsági jogviszonyban áll – feltéve, hogy a helyettesített jogtanácsos az ismertetett szabályok fényében jogosult lett volna a képviselet ellátására. *A meghatalmazásnak ebben az esetben mindazon adatot tartalmaznia kell, amelyekből megállapítható, hogy a meghatalmazás kielégíti-e a jogszabályban írt, fenti*

követelményeket. Amennyiben a csatolt meghatalmazás hiányos, úgy a jogtanácsost hiánypótlásra kell felhívni, és amennyiben határidőben nem nyújt be megfelelő meghatalmazást, úgy *eljárását vissza kell utasítani* és a B) pontban írtak szerinti eljárás követendő.

- D) A Ket. képviseletre vonatkozó szabályaira figyelemmel továbbá bármely ügyfél – a külföldi kivételével – jogosult arra, hogy egy másik, cselekvőképes természetes személyt hatalmazzon meg a SZTNH előtti eljárásra. Ebben az esetben azonban a **meghatalmazott magánszemélyként és nem jogtanácsosként** járhat el a SZTNH előtt. Képviseleti jogosultságát ekkor a saját nevére szóló meghatalmazással igazolhatja. Ilyen esetben azonban nincs lehetőség a hivatásos képviselettel összefüggő költségek érvényesítésére az ő eljárásával összefüggésben.
- E) **Külföldinek minősülő ügyfél** esetében jogtanácsos nem járhat el, csak szabadalmi ügyvivő vagy ügyvéd. A Hivatal ilyenkor az ügyfelet határidő tűzésével hívja fel arra, hogy a Ket., illetve az iparjogvédelmi törvények szabályainak megfelelően gondoskodják a képviseletéről. Ennek elmaradása esetén a Hivatal alkalmazza a tárgyalás (vagy egyéb nyilatkozat) elmulasztásával kapcsolatos jogkövetkezményeket.
- F) Jogellenesnek minősül, ha **szabadalmi ügyvivői társaságnak** (gazdasági társaság) akár jogi végzettségű, sem ügyvédi, sem jogtanácsosi **igazolvánnyal nem rendelkező** (a gazdasági társaságokra vonatkozó szabályok szerint a társaság önálló képviseletére nem jogosult) **tagja** kíván képviselőként eljárni a SZTNH előtt. Ebben az esetben is helye van a **képviselet visszautasításának**, hiszen az ilyen személy sem harmadik személyek képviseletére, sem annak a szabadalmi ügyvivői társaságnak (gazdasági társaság) a képviseletére nem jogosult, amelyben tagsággal rendelkezik. E személy képviselőként csak a D) pontban írtak szerint járhat el jogszerűen a SZTNH előtt.

A SZTNH tehát a fentiek szerint **2014. augusztus 1-jétől** nem fogadja el a jogszabályi követelményeknek meg nem felelő személyek hivatásos képviselőként való eljárását, azzal, hogy **a folyamatban levő ügyekben** – amelyekben a SZTNH a fenti időpont előtt már elfogadta a jogtanácsos képviselőként történő fellépését – **nem kéri a képviselet ismételt igazolását.**

Budapest, 2014. július 2.